

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Núm. 1999 ————— Any XXXIX

BARCELONA 20 D'ABRIL DE 1917

PERIÓDIC HUMORÍSTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims ————— Atrassats: 20

LA CRIDA

— Té té-re-té-té-té-té-té. . .

Ciutadans de Barcelona:

Amaniu la pessetona,

que surt divendres que vé.

Arxiu de descortesía

ENSEM en lo que significa aquesta extremada cortesia de França, enviant-nos lo més triat del seu art. Ens arriben trenta Gobelins que molts pocs francesos hauràn vist aplegats; quadres famosos dels impressionistes—Manet, Degas, Renoir, Sisley—i dels post-impressionistes; els tres salons, el de Tardor, el dels Artistes Francesos i el Nacional; una sala Forain; escultures de Rodin... El valor espiritual de tot aquest aplec artístic és infinit; el valor material enorme. D'En Cezanne, no ha vingut més que un quadre petit, perquè un altre que enviaven fou venut per 200.000 pessetes.

I no obstant, França no dubta en confiar-nos aquest sagrat dipòsit i en arriscar la fragilitat del guix de les estatués i la tela de les pintures. Ella sabia que sortia el relicari cap a un país tingut per advers, on periodistes salvatges instigaven a l'avalot i fins als «incidents» si la exposició d'art francès se celebrava; ella no ignorava que la violència és aquí sistemàtica i esbogerrada i, malgrat això, amb una cavalleresca confiança, posa en les nostres mans les seves joies.

Cap interessat mòbil pot moure a la França. Els nostres germanòfils, admiradors de la masculinitat enderroadora i homicida, és de suposar que no sentiràn cap penediment davant d'una tela de Renoir, ni arribaràn a comprendre l'ànima de França per un bronzo de Rodin. No farà, doncs, cap prossèlit. Ni tampoc aconseguirà guanys, preparant un mercat per a els seus pintors, perquè, si no vénen quadres, els nostres pintors, a cinc duros ¿com els vendrà, els grans pintors francesos, a mil o a cinc mil? Quan la passada Exposició Internacional, a prec de tots els nostres artistes, que li asseguraven vendes segures, el *marchand* Durand, de París, exposà part de les seves col·leccions, i, naturalment, tornaren les pintures a París, sense que ningú hagués ni demanat preu.

¿I si, al menys aquest amor de França, no trobés cap desamor! Si entressin a Barcelona les meravelles franceses en mig de roses i de palmes! Però els artistes francesos han arribat al dia de l'inauguració després d'haver passat per un carrer de l'Amargor que semblava inacabable, com si el Palau de Belles Arts fós un Calvari on ells preparaven un aleluia pasqual. La Junta de Museus

no els hi ha ofert ni una mà, ni un clau. Lo que es necessitava es negava; lo que es demanava no era atès. Per a obtenir un martell, es lliurava una batalla; per a la col·locació d'una llum o d'una arpillera, es sostenia una campanya. Figurava en el projecte d'ornamentació un brollador, demanaren els comissionats francesos el plànol del Palau per a estudiar les canyerías ¿i no es trobà el plànol!

¿De qui és la culpa? ¿Dels senyors de la Junta de Museus, que s'han abstingut de complir amb les cortesies més elementals? ¿La llensarem contra aqueix senyor Pirozzini, germanòfil? ¿De tots nosaltres, que no hem tallat les descortesies i les passivitats d'aqueixa mitja dotzena que ignoren fins els deures i les responsabilitat de l'hospitalitat i de l'agraïment? Sortosament tota passió té el seu diumenge de gloria, i la gran flor de França se badarà demà radiant.

* * *

Però abans d'obrir-se ja hem escoltat el primer xiulet de galaput. Un funcionari de la Mancomunitat, que firma «Xenius», al passar davant del cartell de l'Exposició, ha burxat amb el seu bastó, amb voluntat d'estripar-lo. «Tot-hom té els seus Simón, que hem de sofrir. Però, senyor, tenir de patir els Simón dels altres!»

Un dia, aquest senyor, reproduí la paràbola aquella del goç mort, trobat per Jesús, qui no's fixà en el ventrell inflat, ni en la pell bruta, ni en el cap llamentable, sinó en les dents que apareixien vives en la mort! Quines dents tan blanques!--digué Jesús. Si «Xenius» trobés un goç mort li miraria els llocs pudents amb complacencia.

PARADOX

Del Jardí dels humoristes

QUIROMANCIA

Era una espavilada deixeble de Madame de Thèbes, d'aquella famosa quiromàntica que, després de fer ballar a tota la aristocràcia de París amb les seves prediccions *que mai fallaven*, va tenir un gros fracàs anunciant la terminació de la guerra, li va caure la cara de vergonya i es va morir.

Aqueixa aventatjada alumna endevinava també les coses més extraordinaries amb la sola lectura de les ratlles de les mans.

Un dia se li presentà un pagès, pagès de tipu, però no de fets, com tindrem ocasió de comprovar. Després de preguntar-li un grapat de coses sense substancia, que la endevinaire contestà amb semi-evasives o de la manera que podia, tingué lloc entre els dos personatges el següent diàleg:

—¿No desitja sapiguer res més?—interrogà la quiromàntica.

—Sí, senyora. Precisament venia per una cosa, que és el principal objecte de la meua visita, i encara no n'hi he parlat.

—Expliqui's.

—L'altre dia, vareig perdre, no sé com ni de quina manera, la cartera que acostumo a dur al infern de la americana.

—Caram!... Sí que és llastima!...

—Doncs bé, jo voldria que vostè, que diu que tot ho endevina, em digués on se troba la cartera.

—Veiam,... obri bé la mà altra vegada... que llegiré les línies.

—Si és servida.

—Al objecte de orientar-me millor ¿vostè no podria ensenyar-me alguna targeta, algun bitllet de banc, alguna cosa de les que anaven a dins de la cartera?

—Dóna, no li dic que la vaig perdre?... Doncs tot lo que anava a dintre de la cartera també ho he perdut. Per això voldria que'm digués on és; per a trobar-la.

—Ho sento, perquè no havent-hi cap dato d'aquests indispensables, és molt difícil endevinar en quin lloc se troba actualment... Però, no s'impacienti, ni es desesperi... Miri, en aquesta ratlla que atravesa aquesta més grossa hi lleigeixo que vostè serà ric, molt ric i se'n podrà comprar una altra de cartera.

—Què diu aral... I quan serà això?

—Molt aviat, ...pot-ser la setmana entrant.

—Ho diu de debò?

—La quiromancia sempre diu la veritat. Aquí no s'enganya a ningú.

—Bravíssim!

—Desitja sapiguer res més?

—No senyora; amb això ja'n tinc prou.

—Doncs... són tres pessetes.

—Què vol dir?

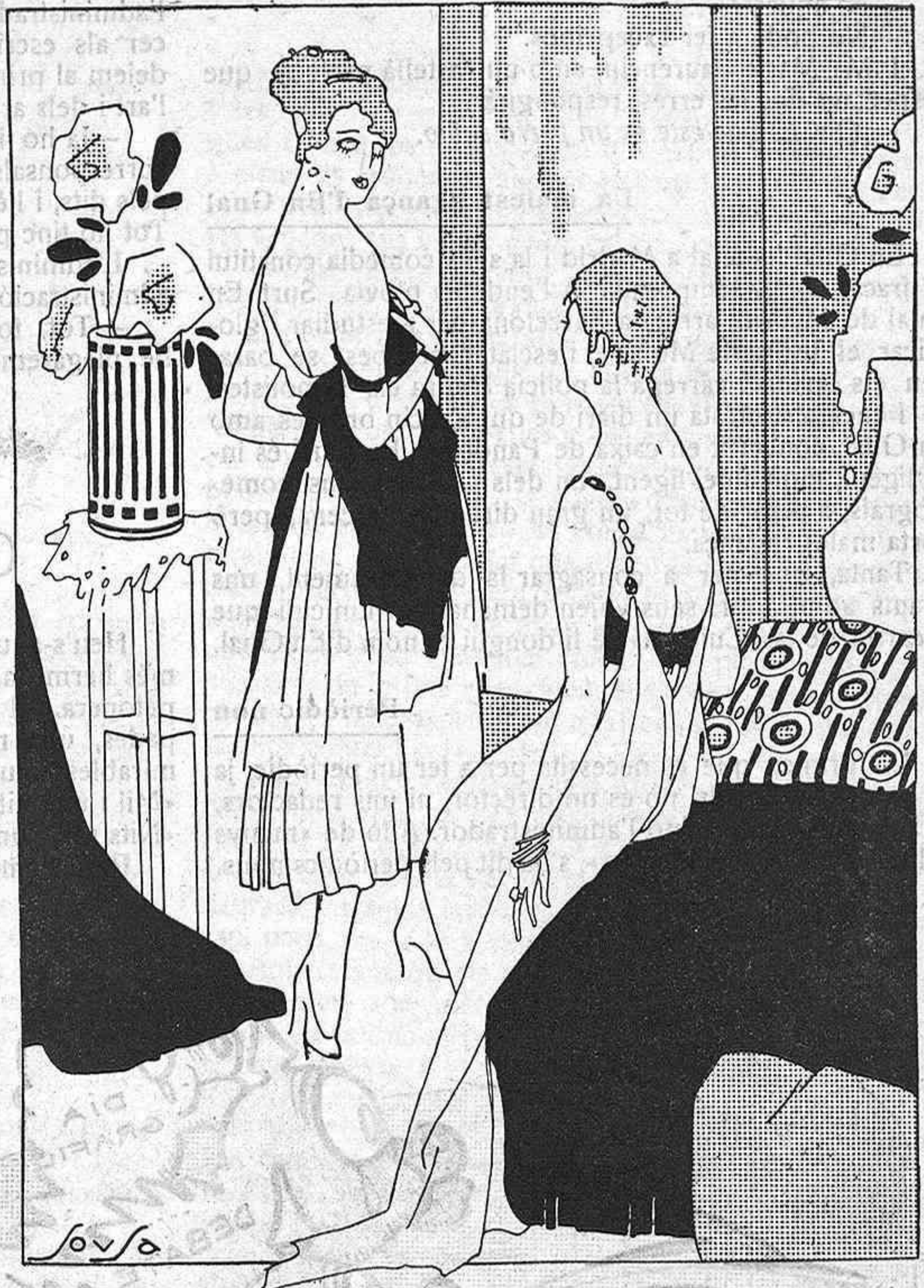
—Que m'ha de donar tres pessetes, el preu de la consulta.

—Tres pessetes?... Recristol...

—I encara li faig barato, perquè avui, amb la guerra, tot s'apuja.

—Bueno, doncs ¿No diu que seré ric la setmana entrant?... Doncs tingui, aquí té la meua targeta... Passime-les a cobrar d'aquí vuit dies.

F. VAREDES

SANT JORDI, MATA LA FAM

—Amb el teu marit, surts?... Que aneu a comprar roses?...

—No; aquest any anem a fer provisió de mongetes.

Ateneista

L'Ateneu Barcelonès, fins fa poc, era un còrcol, com certes noveles, «sólo para hombres». Les socies no hi tenien entrada. Emperò el món marxa i l'Ateneu també. Les dones voten, les dones fan municions, les dones se encarreguen de totes les feines dels homes, excepció de aquelles que la naturalesa imposa, i aquesta transforma-

ció feminista ha arribat al nostre Ateneu. Les dones poden ésser socies.

Gedeón, una vegada, publicà una caricatura amb la Pardo Bazán i la Gloria Laguna juntes i una llegenda que deia: «Las dos socias del Ateneo». Al nostre les socies encara no havien fet parella. Solament n'estava inscrita una senyora, com a socia de mostra, com a curiositat de la casa, com a esquer per a altres dones. Però els dies passaven i les dones pel carrer de la Canuda, sense entrar a l'Ateneu.

Fins a la setmana passada en que una pintora francesa, la Joana d'Arc dels cubistes, M. Marie Laurencin, sol·licita fer-se socia. Se buscà tres intel·lectuals francòfils que la presentessin, i feta la inscripció, l'ordenança major s'apropà a la M. Marie Laurencin molt cerimoniós. Cal advertir abans que M. Marie Laurencin portava un gocet xino.

—Senyoreta, els goços no tenen entrada a l'Ateneu.

—Ah. no?

- No, senyoreta.
- Ni aquest?
- No podem fer excepcions.

I M. Marie Laurencin, amb un castellà perfecte que respectava fins les erres, respongué:

-¡Oh! Es que este es un perro sabio.

La malestrugança d'En Gual

En Gual ha anat a Madrid i la seva comedia constituí el fracàs de la temporada. A l'endemà plovia. Surt En Gual de Madrid, arriba a Barcelona per a estudiar i glorificar el teatre de Molière, i esclaten bombes, se barallen els carlins i carrega la policia contra els futbolistes.

I encara protesta un diari de que's facin bromes amb En Gual, convertit en caixa de Pandora? En Gual és intel·ligent, molt intel·ligent, un dels nostres grans comedògrafs, a pesar de tot, un gran director d'escena, però porta malestrugança.

Tanta, que per a consagrar-la definitivament, uns quants admiradors seus volen demanar al Municipi que al carrer de la «Culebra» se li dongui el nom d'En Gual.

Periòdic nou

Lo primer que es necessita per a fer un periòdic, ja ho va dir En Pujols, no és un director, ni uns redactors, ni uns dibuixants, sinó l'administrador. Allò de «menys política i més administració», s'ha dit pels periòdics nous.

Ara està a punt de publicar-se'n un de periòdic, i l'administrador i soci capitalista, en una peça, va convèncer als escriptors i dibuixants. Convençut de lo que deiem al principi, de que l'administració és la mare de l'art i dels artistes, els hi va parlar, plè d'optimisme:

-Ja ho tinc tot ben meditat i ben comptat. Anuncis, corresponsals, venda, propaganda, gravador, tot ho tinc pels dits, i l'èxit, creguin, es produirà automàticament. Tot ho tinc previst.

L'administrador optimista, convençut de que la bona administració és la vida del periòdic, acabà dient:

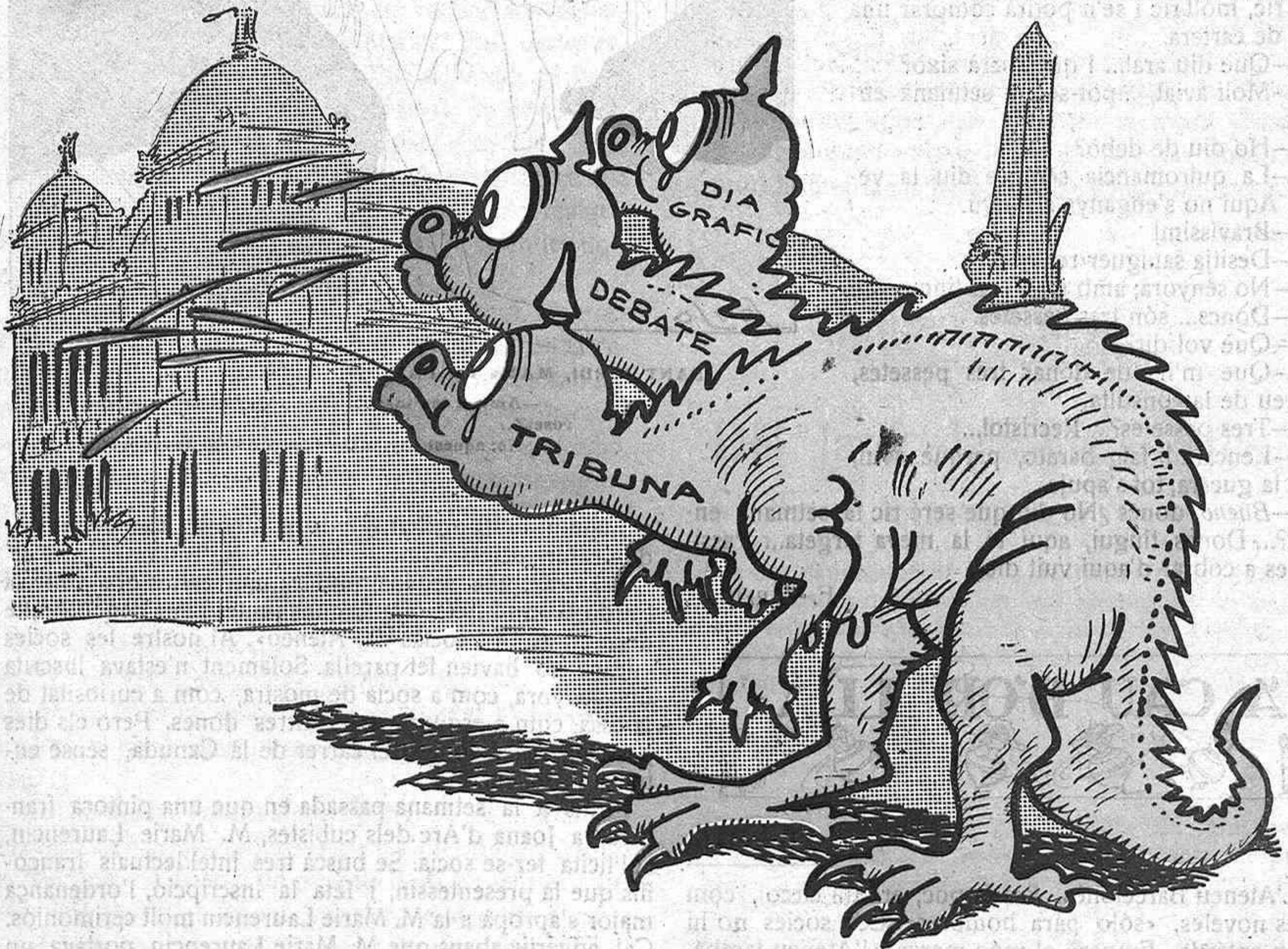
-Tot, tot ho tinc previst. I si als sis números no va bé, plegarem.

Càstic a la vanitat

Heu's-aquí que era una damisela que no podia ésser més hermosa. Tenia el cap petit, els ulls grossos i la boca petonera. El seu pit era sortit i les anques rodones, i sapades, una mica de cul de pruna, però simplement admirables, haurien sigut envejades per les senyores de les «Mil i una nits» i cobejades pels senyors de les mateixes «Nits mil i una».

Perfectament! Doncs la nostra damisel·la no s'acon-

DAVANT DE BELLES-ARTS (Amb motiu de l'inauguració dels Salons Francesos)

-No'ne hi acostem gaire, o sinó els exposats serem nosaltres.

Sortirà divendres, dia 27

Vellesa jove

Hi han dones que s'amaguen la edat. Més ben dit: totes les dones ve un dia que's treuen anys. Se'ls amaguen com si fos un pecat (les que s'amaguen els pecats). L'efecte és moltes vegades contraproductiu, i si tinguesim prou confiança amb moltes senyores que coneixem, moltes vegades ens venen ganes de dir-los-hi:

—Miri, doncs, senyora, si és veritat que no més en te trenta quatre, els porta molt malament.

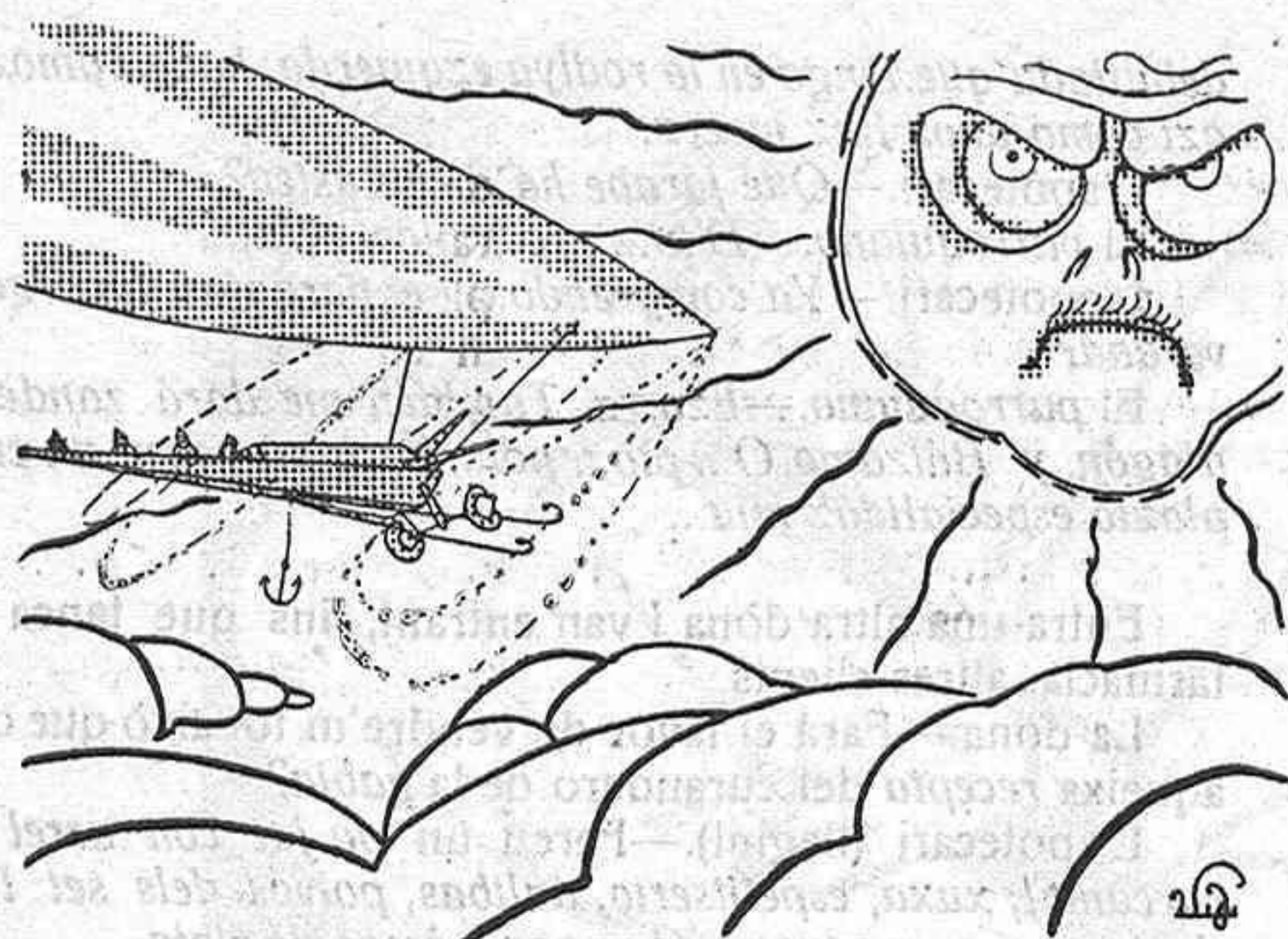
¡I pensar que molts cops aquella senyora, per a tenir-ne, com ne te, cinquanta, encara fa goig!

Aquesta deria de fer-se joves envelleix més depressa a 'es dones. Tot lo que elles volen endarrerir-se, s'avancen cap a la ruina. Si confessessin la seva edat veritable sovint podria ventejar-se de la bona conservació d'un discret bon punt apetitós. Però, es volen fer les jovenetes i, ¡naturalment!, per a l'edat que diuen ja estan un xic atroïnades. Però, què hi hem de fer! Les dones quan se fiquen una cosa al cap han de sortir amb la seva, i no tenim més remei que pendre-les com volen. Ara, per la nostra part, nosaltres de lo que elles diuen ens creiem lo que'ns sembla bé. Es una manera com qualsevolga altra de defensar-nos contra'l sexe feble.

Aixís, doncs, declarem ben sincerament que abans de deixar-nos enredar per una *jamona* de 45 anys que'n confessa 29 i que no arribarà als 30 fins qui sab quan, ens estimem més la bellesa madura i reflexiva plena de la daurada melangia tardoral, d'una dona que no'n confessa cap, però que ja se li veu que'ls anys saben respectar-la.

Aquestes tardorals maduritats, que envejen algunes primaveres, són més sincerament simpàtiques. I aquella dona que pot confessar la seva edat veritable, segura de la seva bellesa i el seu encant, és que és veritablement formosa i atractívola. El fantasma de l'edat no espaordeix més que a les que estan revellides. Les altres, les que tenen consciencia i fermaça de les seves meravelles i de la seva força, se'n riuen de l'edat. No és un any més o menys lo que ha de salvar-les amb el fals prestigi d'una mentida. Elles poden anar arreu sense amagar-se l'edat, perquè en elles mateixes i en la gracia dels seus encants tenen la raó i l'arrel fonda de totes les simpaties que desperten. Per això, a tot arreu, amb la sola presencia i *amb tots els seus anys*, són més ben rebudes que totes les falsament joves.

Heu's aquí, doncs, aquesta ESQUELLA dels nostres amors, aquesta gentilíssima filla de Barcelona, catalana

EL SENYOR FEBUS

—Ei..., que jo soo aquil...

tenta amb la formosura de sa nuesa i cerca rics ropatges per a cobrir-la i fer-la més escaienta. Ella era pobre, però perdé la vergonya i els seus llavis petoners se posaren les coses més abjectes, per a treure d'allí els diners que necessitava per a comprar-se les gales que la tenien compresa.

I se feu un vestit de vellut verd tornasolat, que era la cosa més meravellosa que s'ha vist en la terra. Era d'un verd més hermós que'l de les fulles dels arbres tendres, més que'l de l'herbei, que'l dels lloros, o el dels llacs encantats, o el de les esmeragdes. Era un verd que de tan bonic feia engunia de tocar-lo. Semblava, en això, an aquells bolets verinosos que també semblen de vellut, que són vermells i verds i d'or, i ningú s'hi acostava encara que creixin i llueixin al costat de la carretera.

Tan buscats com són els pobres rovellons!

Tornant a la nostra damisel·la, després se feu un cenyidor de seda i or, se calçà amb mitges de seda i sabatetes a la moda, i finalment comprà un vel meravellos i se'l llençà sobre les espatlles.

Quin vel, Senyor Déu meu! Mai en la vida se'n ha teixit un altre que amb ell puga tenir comparació, ni per la finor del punt, ni per la elegancia del teixit. Ademés era màgic. La persona que'l portava podia elevar-se i anar d'un lloc a l'altre sense embrutar-se, com no fos per la seva plena voluntat.

Un cop habillada aixís la damisel·la s'acostà a l'espill per a mirar-se.

Horror! Ja no era tal noial Déu Nostre Senyor havia castigat la seva vanitat, convertint-la en mosca.

El mal és que'l dimoni, deixant-la mosca i tot, li havia conservat els seus vestits i encara els havia fet més hermosos i rics. Era una mosca verda d'aquelles tan dolentes. Molt dolenta, però més bonica que la vanitosa damisel·la.—MONI

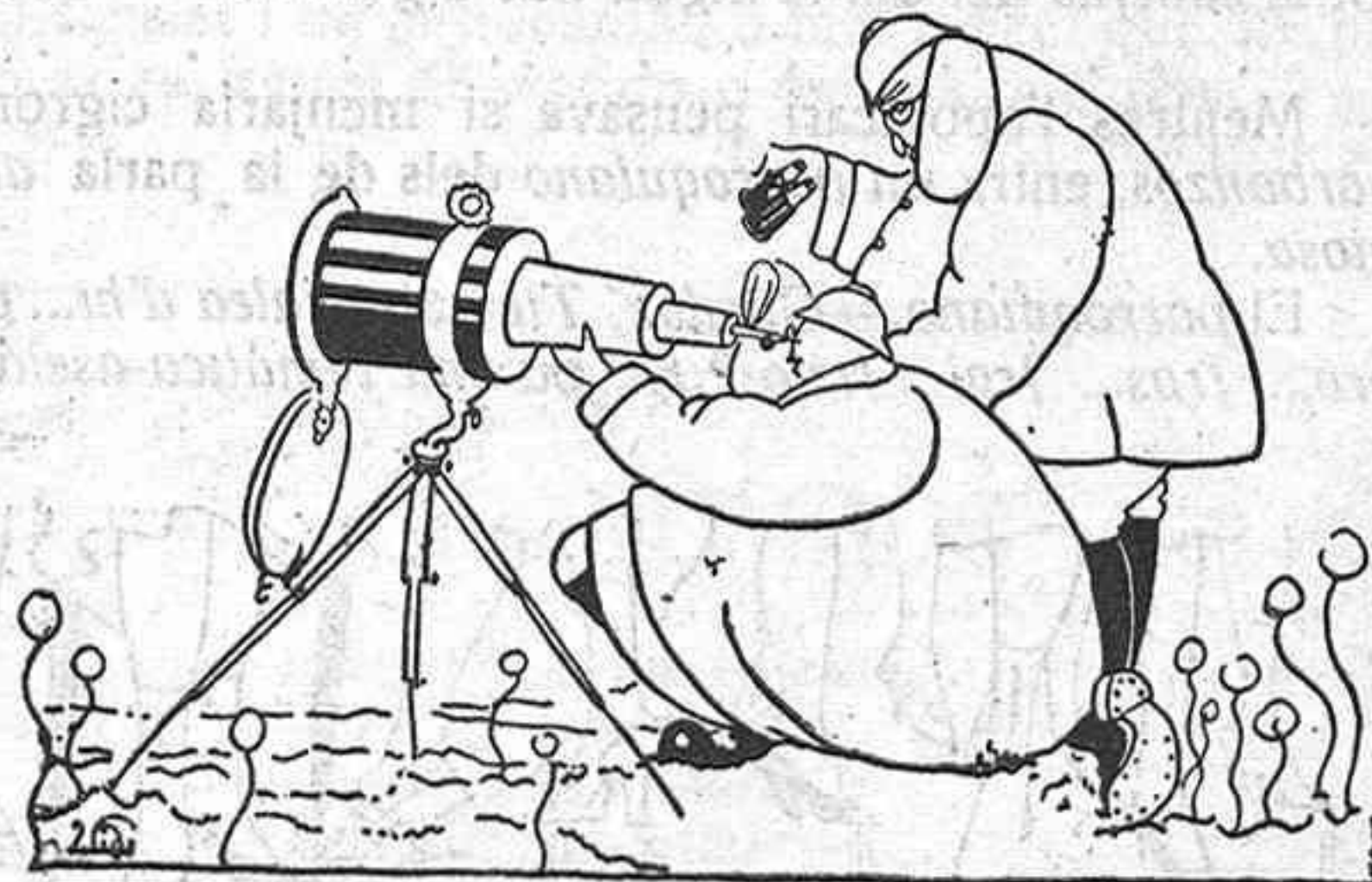
A L'Esquella de la Torratxa

EN EL SEUS QUARANTA ANYS DE VIDA

Amb un fuet a la mà encapales la portada i de cap modo millor pots estar simbolitzada.

Has pegat a xics i grans de un modo just però noble tant-de-bò visquis mil anys per dignificà'l teu poble.

R. HOMEDES MUNDO

—No la veus una situeta molt brillant, molt esplendorosa, que s'apí opa?...

—Sí; és el Número 2000 de «L'Esquella».

Sortirà divendres, dia 27

Número 2000

DE

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

fins al moll dels òssos, que amb els seus 2000 números a coll—i no se'n amaga cap—rumbeja i presum més que una joveneta, perquè pot, perquè té la frescor de la joventut i àdhuc son parell de milers de setmanes ramblejadora i bullanguera, amb sol sortir i passejar sa gràcia per les barcelonines Rambles, se fa a seguit darrera d'ella la llarga corrua dels cors enamorats.

Saludeu-la doncs, i la setmana entrant reteu-li homenatge per la gràcia ben mantinguda i catalana de sa jove-nísima vellesa.

Converses científiques a cà l'apotecari

L'apotecari resta darrera el taulell tot trist i cap-cot, tocant-se la barbeta, quan tot d'una es frega les mans de alegria, i li surt una guspira de foc d'aquells ulls, que els té lo mateix que un porc, al donar-se compte de que entra una dona a comprar.

La dona.—*Buenas*. Dongui'm deu cèntims de *pintura de lloro*, que és pel meu marit, que li va sortir un *kiosko* com el de *Canaletas* al costat de la *melsa*.

L'apotecari.—Bé, però...

La dona.—Deixi's de *peròns*. La cansaladera del meu carrer m'ha dit: *Lloro*, noia, *lloro*, que és un *tutalacuri*. Jo volia untar-li amb greix d'*osu* i *angüent de colón*, però m'ha fet por *ancastar-li*. Què li sembla que li seria bò a vostè?

L'apotecari.—A mí... no em convé res ara com ara...

La dona.—*Bueno*; vull dir al meu marit.

L'apotecari.—Que és molt vermell aqueix *kiosko* que diu?

La dona.—Com una *magrana*.

L'apotecari.—Doncs podríem preparar-li un aixaropet i una pomada per a *rentar-li* la sang...

La dona.—Fugi, home de Déu, fugi... Bé el té prou nèt el *sangüe*. Faci's d'*encàrrec* que fa d'*ascura siquias* i tot el *sanctus* del dia té *atgua* fins a genolls.

Mentres l'apotecari pensava si menjaria cigrons o garbanzos, entra un *parroquiano* dels de la parla *armònica*.

El *parroquiano*.—*Güenaz*. Tié *uztez jalea d'hi... pro... pro... fros... frol... fritos?* Ez *pa una remàtica-asetàtica-*

debilitada que tengo en la rodiya ezquerda, haze... amoz... azi como unoz trez mezez.

L'apotecari.—*Qué jarabe ha dicho usted?*

El *parroquiano*.—*D'hi... pro... plos... flit...*

L'apotecari.—*Ya comprendo... de naranjas amargas, verdad?*

El *parroquiano*.—*Ezo ez. Tambièn me darà zande e dlagón y Bálzamo O... plo... pol... doch pâ hacer un emplazto especialidaz mia...*

Entra una altra dona i van entrant, fins que tanca la farmacia, altres clients.

La dona.—Farà el favor de vendre'm tot això que diu aqueixa *recepta* del curandero de la *gabla*?

L'apotecari (llegint).—Fareu un *pa jat con arrel de carcamal, xuxa, espelitserio, aulibas, polvos dels set lladres, nespras maduras, aiga nap i òssos de sipia*.

—Si vol *aguardarse*, segui un ratet, que desseguida li faré.

La dona.—Mentrestant dongui'm deu cèntims d'*encisa-mascles*, deu d'*alsaparriba*, deu d'*eucarlitus*, i deu d'allò per a combatre els *habitants de la lluna* del meu fillet de Déu.

Una altra dona.—Déu nos en guard.

L'apotecari, amatent.—*Buenas...* Què li manca?

La dona.—L'altre dia vaig comprar-li un ral de *sebasuc-letrina* per a desmamar a un fillet meu que té tres anys i encara mama a peu dret, i tant va ésser donar-li allò com agafar-li un *arrabatu* al ventre que el pobre *angelet* va com una regadora... Dongui'm deu cèntims de *òs de masmut*, deu de polvos d'*automòbil* i deu d'*arrel de rata* (ratania) perquè vull fer-li una *pócima* pel *re-bumbòric*.

L'apotecari.—Si vol, jo li faré una medicineta que li anirà millor que això que vostè demana...

La dona.—No vull que me l'*arraventi*, no, al meu fillet... pobre *rei...*

Una altra dona.—Dongui'm deu cèntims de cada cosa que li aniré dient: *angüent de la caixeta, de serp, d'osu, de cabra, de pota de cavall, d'ungles de gallina, mer... de goç blanca, espelma de ballena i suc de dimoni*. Vull fer un *pagat* i un *licsis* que, ensemps, amb *petrolio* i *ordi, titeranyas* i *xalop dels cinc ànecs*, treuré els *branquitis* de la *crònega* pel fetge de l'animal del meu sogre... Dongui'm també *papel d'arménica* per a *desanc-astar* la *mòrfura* del seu *cuarto*, perquè, vaja... m'entén?

L'apotecari.—Sí, sí, ja vaig comprenent...

Entra un pagès (sense barretina).

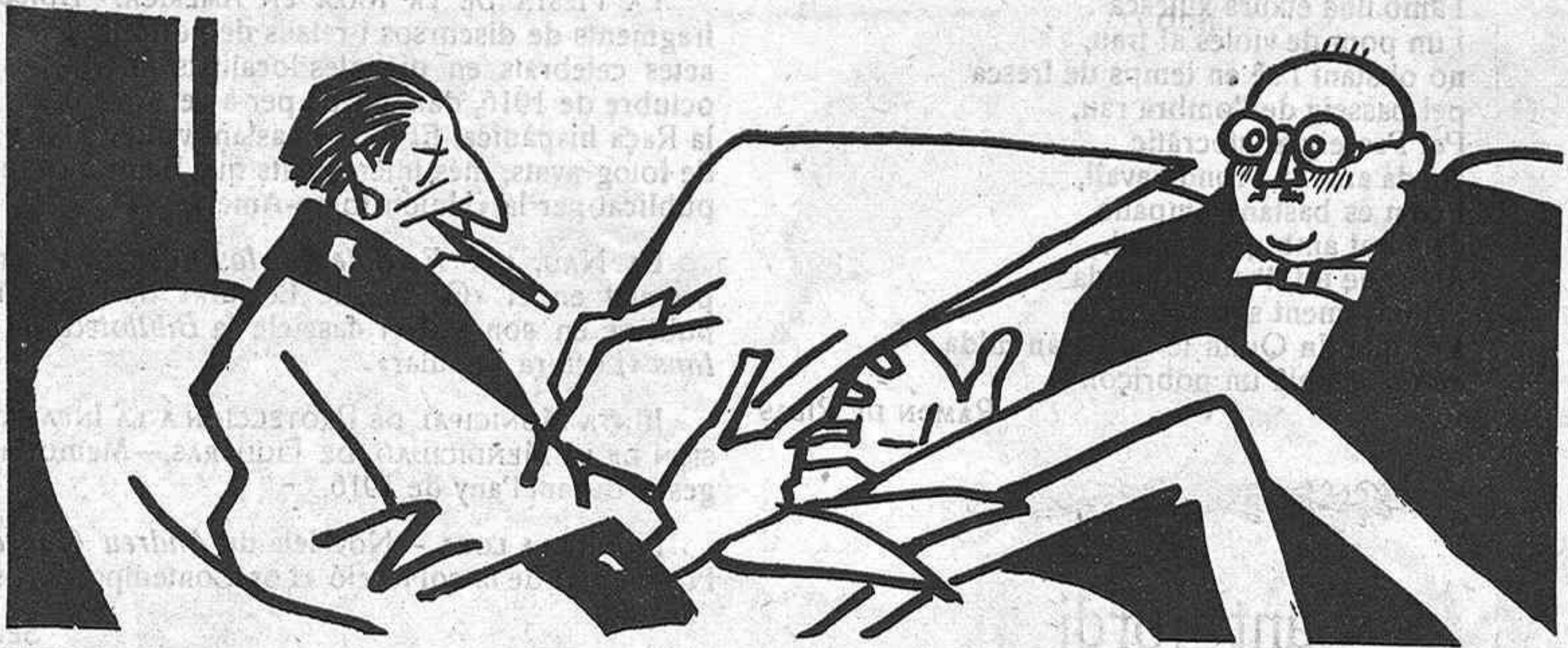
El pagès.—Déu lo guard, reïra de bèt. Vol fer el favor de vendre'm dos ralets d'*ase... d'ase... de set?*

L'apotecari.—Vol dir allò que fa aquella mala fragància?

BBFRA ADOBAT

«Per l'abril, cada gota val per... mil pantorrilles»

PREMSA CENSURADA

— Quin temps fa avui, Manel?

— Sí, mira, ... deu nevar. Ara acaben de dur el diari, i està tot blanc...

El pagès.—Sí, *senyor*, sí. Allò que en diuen *caca dels diables*, si no m'erro.

L'apotecari.—Ja comprenc. Vol dir assafètida, veritat?

El pagès.—Això mateix: ase... ase... aset... bé, sí, *vamos...* açò que ha dit vostè ara mateix.

L'apotecari.—Que és per a alguna bestia açò?

El pagès.—No, *senyor*, no, que és per a un bou...

A les deu de la nit l'apotecari tanca la porta de la farmàcia, pren un *catxet d'aspirina* i s'entrega als braços de la *mòrfura*, dic, de Morfeu.

MARTÍ SENBRASEMBRADA

Compromís fatal

En el cassinet del meu districte hi tenim cafè—bastant dolent per cert—, biblioteca—que ningú llegeix—i un teatre, que és el cau de raons de la casa, en honor sigui dit.

Allà ens reunim unes quantes famílies bonatxones; que per a matar l'estona, passem les vetlles ara veient assassinar an En Rusiñol—que'm perdoni l'il·lustre amic—, ara fusellant an En Guimerà—ignocent geni—o bé destroçant l'alçaria *dramatògica* de l'Iglesias.

Els concurrents som els veïns del barri, les porteres de les cases veïnes, vint industrialets que prefereixen més portar als seus al Casino que no pas al «Romea» o «Novedades», per dos conceptes: un, perquè les *nenes* no's perdin—tenen la majoria d'elles vint anys—, i l'altre, la part econòmica, no estudiada per l'Alba.

Cada festa a la nit veiem com la Pepeta, la Roseta i la Caterineta fan les obres de franc, i com En Lluïset, En Carlitos, l'Evaristo i el Pepito fan plorar a mig bitxo vivent, dient unes *frases*, com diu l'adroguer del tombant de casa, que parteixen el cor més dur que pugui existir: l'únic que no plora és el president, que com és de la curia, està fet a plors i llàgrimes.

L'altre dia que hi varen estrenar un drama en set actes i en vers—obra d'un autor si bé curt de vista, llarg de barra i pocavergonya—va tenir lloc una tragedia que

acabà sense finalitzar l'obra *El paralític galant o el volcà d'ànimes*, nom, que si un no ha esmorzat bé no's recorda ni de qui el va batejar.

En *Papitu*, que fa els traidors, és un noi sabater, bon xicot: tret de pegar a la dona i a la seva filla el dia que les mitges soles tufegen massa, sab fer els papers, ell diu que millor que En Bertrán, En Virgili i En Santolaria: i és aixís, perquè en el cafè, en dies d'ensaig li diuen *Robespierre* del Teatre Català. Doncs bé, estava fent el *paralític*, i al donar una palliça a donya Clementina perquè les hi fa portar un xic llargues, la seva criatura que estava en les circulars va cridar amb tota la bona fè del món.

—*Papa*, no li peguis an aquesta dona: ¿no veus que no és la mama?

La rialla fou gran. Al galàn, que duia barba postixa, va caure-li del tip de riure. Les dones que sabien la deria d'En Pepet, esclafiren en fortes riallades. Els homes, amb picaments de mans, cridaren al autor, qui, pobret estava a primer terme cridant bojament:

—Lladres del meu honor!... Me reventen l'obral...

I tal reventada!... La Junta i Comissió dramàtica, varen acordar que cada any pels Ignoscents se faci *El paralític* i que En Pepito, aixís com ho feia per afició i amor al Teatre Català, se li pagui el sou; però a condició de que la seva criatura cridi des de les butaques que per pegar, no pegui a la dama jove, la xamosa Caterina, sinó a la seva pobra dona, que té la desgracia d'haver topat amb un sabater i un aficionat de lo més dolent que hi pugui haver en teatres de sèptima o vuitena categoria.

E. GRAELLS C.

EL RUMBÓS

Lleuger com una oreneta,
ben polit, ben elegant,
amb l'ànima satisfeta
En Quimet va caminant.
Ha ramblejat una estona;
més, per lluir el seu pamet,
creient que molt més entona,
va al Passeig de Gràcia dret.

I amb una etxura xulesca
i un pom de violes al trau,
no obstant i sê en temps de fresca
pel passeig de l'ombra rau.
Pel Passeig aristocràtic
ronda amunt i ronda avall,
i com és bastant simpàtic
és mirat amb gran detall.
Més que tot, l'atenció crida
l'allunyament seu del sol...
I és que En Quim té una gran mida
en no semblà un pobriçol.

RAMON DE RIBAS

Sant Jordi

Per sant Jordi roses i passejada pels salons del palau de la Generalitat Catalana; aquest any hi haurà, en la nostra estimada Barcelona una passejada nova i s'obrirà amb gran esclat i flairarem les olors d'una rosa com, pot-ser, i sense pot-ser, mai s'havia presentat en els nostres jardins d'Art.

El lector, sempre ben enterat, ja haurà comprès que parlem de l'inauguració de l'Exposició dels artistes francesos.

Antic i modern, pintura, musica i literatura; bon gust en l'ornamentació; de tot hi haurà en ella i sobre tot un perfum de germanor entre la dolça França (la guerra? bah!) i la Catalunya dolça.

I nosaltres serem definitivament incorporats a Europa. En 1909 no poguerem deixar el Marroc; ha seguit essent de la família, a pesar de la setmana tràgica, però amb aquesta Exposició d'art ens rentarem les mans. Serem uns fills pròdigs al revés; no hem anat a cà'l pare, però la mare ha vingut a nosaltres, portant nos sos millors tresors, ses joies més preuades, els treballs dels seus fills nostres germans. Catalans, Visca la França!

DIALEG DE LA GUERRA, per R. Miquel i Planas.—Disquisicions de caràcter estètic i filosòfic sobre la gran guerra, posades en boca d'un doctor i d'un artista, que, com se comprèn, personifiquen respectivament l'esperit germanòfil i l'esperit aliadòfil. Un diàleg, com si diguessim, entre En Montoliu i En Rusiñol, plè d'atinades observacions i de judicis clars i sereníssims. Naturalment, com que En Miquel i Planas és amic de la França i sent un gran an or per la raça llatina, en tot el diàleg hi domina la bona aspiració redemptora de les santes causes. I del match de cops-de-puny espirituals ne surt triomfant l'artista, que sempre és una satisfacció pel lector aliadòfil.

FILMS CUBANOS, per Carlos Martí.—Un llibre on s'hi estudien, molt ben documentats, els actuals problemes polítics i socials de l'illa de Cuba. Després de llegir les admirables pàgines d'En Carles Martí, es comprenen molts dels fets recentment ocorreguts en aquella terra privilegiada, un jorn dominada pels espanyols i avui lliure, independent i disposada a entrar en lluita al costat dels Estats Units contra la barbarie alemanya.

LA FIESTA [DE LA RAZA EN AMÉRICA].—Aplec de notícies, fragments de discursos i retalls de periòdics, tot referent als actes celebrats en distintes localitats americanes el dia 12 de octubre de 1916, data fixada per a celebració de la Festa de la Raça hispànica. El llibre, bastant voluminós i acompanyat de fotografies, més interessants que ben reproduïts, ha sigut publicat per la «Unión Ibero-Americana».

LA NAU, per E. Soler de las Casas.—Poemet de platja, premiat en el «Centro de Lectura» de Reus, l'any 1892. El publica en son darrer fascicle la *Biblioteca de autors catalans* «Lectura Popular».

JUNTA MUNICIPAL DE PROTECCIÓN A LA INFANCIA Y REPRESSION DE LA MENDICIDAD, DE FIGUERAS.—Memoria de la seva gestió durant l'any de 1916.

IVONNE LA LOCA.—Noveleta de Andreu González-Blanco. Forma part de la col·lecció «Los Contemporáneos».

SEPT SCIENCIES

LES DUES FERES

El Gallo, el «divino calvo», com li diuen ara els aficionats, ha tingut una altra hora tonta, a Madrid. I al dir una hora tonta no volem dir que s'ha deixat enganxar pel toro, sinó pel públic, pel públic de la «fiesta nacional» que és també bestia perillosa.

No és aqueixa la primera hora tonta que ha tingut el Gallo; ni la segona: Des de que l'home mostrà al senado la primera espantá—i d'això ja fa bastants anys—sembla que visqui en constant tonteria. I lo pitjor per a ell és que'l mal se va agreujant de mala manera. La corrida del diumenge a Madrid ens guardarà de mentir. Allò no fou una correguda de braus, allò fou un calvari per a l'artista; ja no són els toros, que corren; són els toreros: Surt el Gallo a la plaça, i xiulada!... Fins aquí, res; perquè en el ram de xiulets i d'insults a la família, ja hi estan fets els «fenómenos»; però vingué després la tasca del «divino», i... imagineu-vos lo que passaria quan s'expliquen aixis els corresponsals tauròfils: «El primero fué muerto por el Gallo de una mala puñalada en el pescuezo después de una faena muy cobarde.» «En el tercero entra de manera detestable; pinchazos a traición; muchos descabellos; bronca formidable; se tira de cabeza al callejón.» «En el cuarto, trabaja pésimamente con la muleta y con el estoque, recibiendo avisos.» (Fins avisos, eh?... quina vergonya!) «En el sexto el escándalo es de los que forman época. Bronca espantosa. Rafael pincha a la tun tun. El público se arroja al redondel dispuesto a agredirle. El Gallo enarboia el estoque para defenderse. Todas las almohadillas caen sobre la divina calvicie. Los guardias dan una carga para librar al torero de las iras de la multitud. Palos y gofetás entre partidarios y adversarios del diestro. A la salida, el Gallo fué apedreado...»

Befat, apedregat... No més hi faltava la creul

Després, a la fonda, per a distreure's, passa els ulls pel «Blanco y Negro» i veu que an ell, al «divino», per a nomenar lo li diuen: «Uno de los tres ases de la torería.»

Realment, se necessita ésser «uno de los tres ases» per a tenir els quartos que té el Gallo i continuar barallant-se amb dues menes de feres.

Sortirà divendres, dia 27

Número 2000

DE

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

XARAU

AL NORD DE FRANÇA

— Això és una Primavera!
 — Sí, noi. Déu n'hi dó de la florida!

Sortirà divendres, dia 27

Número 2000

DE

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

No pot negar-se que hi havia certa espectació, diumenge a la tarda, per a sentir el *Roberto*, una de les més famoses òperes de Meyerbeer. Feia la friolera de vint-i-nou anys que no s'havia representat en la Casa Gran i dels liceïstes de cavells blancs que recorden al Stagno no va faltar-n'hi ni un. Es comprèn, doncs, que la platea i la caçola fessin goig de debò, puix s'hi donaren cita els amics de les novetats—encara que aquestes novetats siguin sofregits—i els vells adoradors de les glories de l'avior. I com que la partitura, amb tot i la seva rancior, conserva una extraordinària consistència, té empenta i es presta com la que més al lluïment dels cantants, i com que els actuals artistes del «Liceo», sense ésser personalment de la talla dels que cantaren un jorn *Roberto* al mateix colisseu, són gent que tenen veu, que se saben moure, que canten amb gust i que formen admirables conjunts, per això l'èxit fou complet i En Meyerbeer, amb tot i els seus *lâtigullos*, triomfà.

Els aplaudiments anaren repartits entre el mestre director, les senyores Nieto i Farri i els senyors Palet i Nicoletti Kormann.

Al «Novedades» continuà l'èxit ascendent de *Marianela*. La vinguda a Barcelona dels germans Quintero, escenificadors de la novel·la, i la seva presència en determinades representacions que han tingut veritable caràcter d'homenatge, produïren esclats de entusiasme en el públic, que no s'ha cansat en tots aqueixos dies de aplaudir i de festejar an En Galdós, el patriarca de les lletres espanyoles, i als seus dignes col·laboradors, fent extensives les manifestacions de admiració a la nostra paisana l'eminent actriu Marguerida Xirgu.

Com en la campanya famosa del «Novedades», el *Jesús que torna* del «Nuevo» ha volgut anar acompanyat de *A cà l'antiquari* d'En Rusiñol. Cal remarcar que aqueix sàinet ha triomfat novament i que del programa complet que en resulta el públic del *Paralel* n'està contentíssim, sobretot tenint en compte l'acurada tasca d'en Jaumet Borrás i de la seva colla.

Per avui anuncia l'Empresa de l'«Espaniol» la reestrena del celebrat vodevil *La donna é mobile* i per a la setmana entrant el benefici de la coronela Jordi, amb un programa de aquells que espeterren als morenos.

El «Goya» segueix acreditant-se amb programes variadíssims de sarçuela i opereta; i, per a acabar de posar-se a l'altura dels teatres de primer ordre, fins s'atreveix amb acontèiments d'empenta, com el que tindrà lloc demà a la nit; la estrena a Barcelona d'una obra lírica de sensacional interès: *La oración de la vida*.

Prenguin nota de un altre èxit a favor del afortunat mestre Serrano amb motiu de *La sonata de Grieg*, estrenada darreament al «Victoria». Basant-se en els motius de algunes xamoses melodies de Grieg, el compositor ha escrit una partitura elegant i molt inspirada. Llàstima que el llibre no respongui a l'importància de la música. Així i tot, té tanta força la part melòdica, que l'espectador sab perdonar l'insuficiència literària i teatral de l'obra per a entregar-se completament a lo que li diu la orquestra. La presentació, bona i l'execució regular.

Han començat els ensaigs de *L'auca del senyor Esteve* al «Victoria». Sembla que l'acontèiment d'aqueixa estrena tindrà lloc a primers del mes entrant. El magnífic decorat que estan pintant els tres mestres de l'escenografia catalana Vilumara, Alarma i Junyent cridarà molt l'atenció, i en la part de vestuari no s'hi regatejarà res. Ben aviat es publicarà un artístic cartell anunciador d'aqueixa obra rusiñolesca que promet ésser l'obra de l'any.

Sumament interessant resultà la *lliçó mollièresca* que ens donà En Gual, diumenge al matí, en el «Eldorado». La conferència, llegida pel mateix autor, amb tot i ésser un

llarguíssim treball d'erudició, no va cansar gens a la concurrència, mercès a la galanura d'estil i a la forma amena amb que està escrit. Li valgué llargs aplaudiments. A continuació els alumnes de l'Escola d'Art Dramàtic que patrocina la Diputació, ens alegraren l'esperit amb una deliciosa representació de *L'amor metge*, model de sàtira teatral simplista, de una gran força còmica, i d'una exposició de caràcters tan pintorescs i tan acabats, que, davant d'aquella joguina grotesca, fins els metges que s'hi veuen retratats han de convenir en que el senyor Molière era un *mano* que en sabia un niu. L'interpretació, molt discreta, distingint-s'hi la dameta i En Claramunt.

L. L. L.

ELS DEPORTS

El Campionat de futbol d'Espanya i de Catalunya encara porta cua.

Sembla que als madrilenys els passa com als barcelonins l'any passat. Això d'haver d'agafar el tren més d'una vegada comença a cansar-los.

En virtut d'això demanaren que's sospengués diumenge passat el partit *Madrid-Espanya* que ha d'ésser el definitiu, i que's fes ahir dijous. Els catalans digueren que no podien perdre més jornals i que vinguessin demà passat diumenge, si volien. I sembla que succeirà aixís, que diumenge tindrem el tan allargat partit i sortirem de dubtes.

Encara que bé podria succeir que sortís algun inconvenient. Hi ha qui ens assegurarà, no fa molt, que'ls madrilenys cedirien els punts als catalans... però, seria massa gros; no ho volem creure. *Nada, nada*, diumenge, partit.

Deiem al començar que portaven cua el Campionat d'Espanya i el de Catalunya. Doncs, sí, senyors; el de Catalunya porta una cua bastant espinosa.

Diumenge jogaren l'*Inter* i el *Barcelona*, i com que estan bastant de punta, al acabar hi hagué entre'l públic una de bofetades, que allò semblava la batalla de Loos o cosa per l'estil.

I tot perquè al *Barcelona*, amb un equip conjuminat de qualsevol manera, se li ocorregué fer dos *goals* als internacionals i aquests sols ne lograren un.

La veritat és que'l motiu resulta ben fútil per a tantes clatellades com s'escamparen.

En canvi, veuen, l'*Espanya* tingué l'idea de fer-se entrenar per l'*Athlétic* de Sabadell—entrenar, de què?—i jogaren un partit diumenge en mig d'una fredor i una insustancialitat extraordinàries tan per part dels jogadors com del públic.

Bé, vaja, senyor Gimeno...

— Els nois del sport del rem i de la estropada comencen a animar-se per al Campionat d'Espanya celebrador la propera Pasqua.

Tot són eliminatories i entrenaments en el Marítim i en el Club de Mar.

Diumenge passat els del Marítim feren la primera regata eliminatòria entre l'equip Vela i l'equip Alfaro, i els primers, campions de Catalunya—campions amb la salvetat d'En Millà que fa de suplent, paper que li escau molt bé—derrotaren als segons per 13 *idem*.

Aquest resultat ha consternat als selectes i refinats bogadors del Club de *pedra*, perquè un equip com aquest, amb En Queralt i En Reig, sobretot amb en Reig, mestre en criticar i donar consells, francament, no havia de perdre. Es que ha arribat el capvespre dels déus?

No? Doncs si no és aixís ja ens demostrarà diumenge que ve aquest equip *seleccionat* si és capaç d'arribar aon han arribat els altres sense tantes pretensions ni tanta ciencia. Allavors creurem en ells. Ara no!

HIP

A la meva padrina L'Esquella de la Torratxa

Quaranta anys ja fets teniu
de vida barcelonina...

Trenta'n fà que vàreu ser
—puç dir—la meva padrina.

Com de tants ho haveu sigut
dels que s'han trencat la crisma
fent versos, i'ls hi haveu, vos,
extès la fè de baptisme.

Al Carril, fent ralles curtes,
vaig nàixer... telegrafiàt;
i a la pila de càn López
vareig ésser batejat.

Amb el nom que vàren dar-me,
nom noble (té'l de) i humil,
vos besa i abraça vostre
fillol

PEPET DEL CARRIL

Passatemp

—Com està el senyor Molist?
—Segons notícies, molt mal.
—Què dius ara?

—Oh, i lo més trist
és que'l van dû a l'hospital!

—I el petit de càn Ribot?...

—També ha estat bastant malet,
prò ja's troba bé del tot,

—I a on està?

—A l'Hospitalet.

*

Tot fent brometa, a la Nieves,
li va dir el seu marit:

—Mira, noia, aquesta nit
me'n vull anar per les meves
com sol fer En Bartomeus.

—Ah sí?... Doncs quan tornaràs
aquí no m'hi trobaràs,
puix també aniré pels meus.

*

—La viuda d'Angel Pavía
que deu molt, a més de sis,
de des d'un quart on vivia
s'ha mudat a un primer pis.

—Lo qual prova, evidentment,
que'l seu crèdit ha pujat.

—Al contrari, clarament,
se demostra que ha baixat.

AGUILETA

Fòra de test

Aquelles gents de Madrid tan
neutralistes, inventores del cèlebre:
no me hable usted de la guerra,
ara, com quan don Joan La Cierva

manà tancar les tavernes, s'han indignat i en la llur indignació, enceses les sangs, han sortit de test.

—Poca-vergonya, més que poca-vergonya! Això és un torero? Vostè es el fill del seu pare i el germà d'En Josepet? Això és un gitano calvo amb cor i modos? No, no i no.

Però ja ens les pagaràs: no et vols barallar de valent a valent amb el brau? Molt bé. Ara tindràs de lluitar amb el toro i amb nosaltres que som quinze mil flamencs.

—Jo li tiraré una ampolla.

—Jo un coixí.

—Servidor taronges.

—Jo terra als ulls.

—Nosaltres maons.

—Jo un llaç corredor.

—Si m'amagueu, jo un tret.

—Uval Quants som?

—Quinze mil i ell és sol.

—Molt bé, mans a l'obra, covard! més que covard! No vol deixar-se agafar.

Ens roba. Lladre, covard!

Segón milenari

Rebel heretge, iconoclasta
que quan t'aixeques a arengar
mostres al poble la llegasta
fent-lo ensopir, fent-lo gruar,
que ajunta mans dels teus deixebles
el pebre d'un estirabot,
i atraus, o ajups, o abats, o rebles
al que ho fa bé i al arcabot.

Parlant cent cops del cristianisme
hauràs retret sos dos mil anys
entronitzant un paganisme
boirós d'egoïsmes i paranys.

Vist aquell doble milenari
i el de L'ESQUELLA, ara alcançat,
no hi veus el marge extraordinari,
el latiguillo apropiat?...

Fita la causa catalana
que ha defensat tant bravament
des la torratxa ciutadana,
i quan arenguis, heu-ne esment.

A. COSTA I SENDRA

LA CENSURA

—Qui ho diu que a Espanya ens falten energies?...

ESQUELLIOTS

Si els amables llegidors tenen a bé fixar-se en la capsalera de la present ESQUELLA, veurà que aquest és el número 1.999. Això vol dir que'l correponent a la setmana pròxima serà el 2.000.

Ja hi hem arribat, doncs!...

Divendres que ve, dia 27, tan si plou com si neva, tan si som neutrals com si hem declarat la guerra a Alemanya, tan si continua manant En Romanones com si—tan de bò de Déu!—s'ha proclamat la República, sortirà L'ESQUELLA DE LA TORRATXA vestida de gala, amb més flors que una núvia, per a celebrar el gran aconteixement que per a ella significa el haver arribat plena de salut, sempre alegre i festosa, a les 2.000 setmanes de vida.

Som de la casa i per això l'editor ens ha permès fullejar aqueix Número 2.000; i fullejant-lo hem sentit tristesa i alegria tot alhora; ens hem adonat que ens hem fet vells, i això és la part llastimosa; però hem pogut comprovar al mateix temps que L'ESQUELLA, el setmanari dels nostres amors, segueix tan pinturera, tan fresca i tan divertida com sempre, i sobre tot més guapa i més elegant que mai.

Aqueix número dos mil, el sumari del qual va en altre lloc, i tindrà ocasió de llegir-lo per les cantonades, constarà de 84 pàgines atapeïdes de dibuixos, caricatures, fotografies, retrats i reproduccions de lo millor que s'ha publicat durant 40 anys en les aixerides planes de L'ESQUELLA; quasi totes les làmines van en colors i passen de 60 els artistes catalans que hi han col·laborat.

La coberta del Número 2.000, una veritable obra d'art, és original del eminent pintor Ramón Casas.

Donada l'espectació i la demanada que, de fóra i de dins, hi ha per a aquest número, recomanem als nostres estimats parroquians que divendres que ve se llevin dematinet, perquè, amb tot i que el tiratge ha sigut extraordinari, creiem que no hi haurà exemplars per a qui en voldrà.

Llegim.

«En la calle de Fernando hay expuesto un retrato de don Alfonso destinado a la presidencia del Fomento.»

Una mica més avall:

«Ha hecho explosión un petardo en la escalera del Fomento.»

Comentari del lector:

Be està prou de desgracia, aqueix Foment!

A Madrid hi ha grans comentaris. Tothom està preocupat. Conferències per aquí, conferències per allà. Tot són reunions, parlaments i càbales. L'opinió pública està trasbalsada.

No se sab a punt fixo si és per les declaracions d'En Melquiades Alvarez o per la retirada del Gallo.

Però no pot ésser per res més.

Tota Amèrica s'aixeca contra Alemanya. El Kaiser no sab cap on girar-se. El món se li vé a sobre. I lo pitjor és que ni a casa seva veu un pam de nèt.

Encara no s'ha anunciat l'estrena de *Jesús que torna*, a Madrid, que ja s'anuncia una altra obra amb el mateix títol afegint-hi només que uns interrogants (*¿Jesús que vuelve?*). Llastima que a Madrid ja s'hagi projectat *Christus*.

O si no, era l'hora de projectar-lo, contribuint al enredo general.

Mea culpa.

La Tribuna ha fet una mena de virada en rodó, una «media vuelta a la izquierda» pel que respecta a la seva actitud davant l'Exposició dels artistes francesos.

Ara ja no insulta a França. D'aquí quatre dies llegirem algun article d'En Montoliu alabant les formes de Mme Paquin.

Conseqüències de l'estrategia hindemburguesa!...

Han apujat barbrament el preu del sucre.

Tan se val!

Som neutrals, i als neutrals la vida ens és prou dolça.

Amb aquella alegria i aquella fraternitat tan fraternal que presideix tots els seus actes, se reuniren l'altre dijous els mestres sastres de «La confianza» en un elegant menjador de la *Maison Doreé*. L'objecte era festejar el 41 aniversari de la fundació de la seva societat.

Aquestany l'animació i l'entusiasme pujaren de grau amb motiu de l'assistència a l'àpet dels senyors Moreno i Pardo, vis president i secretari de la Societat de Mestres Sastres de Madrid.

Després de un sopar esplèndit, se discursejà en gran, distingint-se per la eloqüència i l'afectuositat el digníssim president senyor Carrera, qui fou ovacionat.

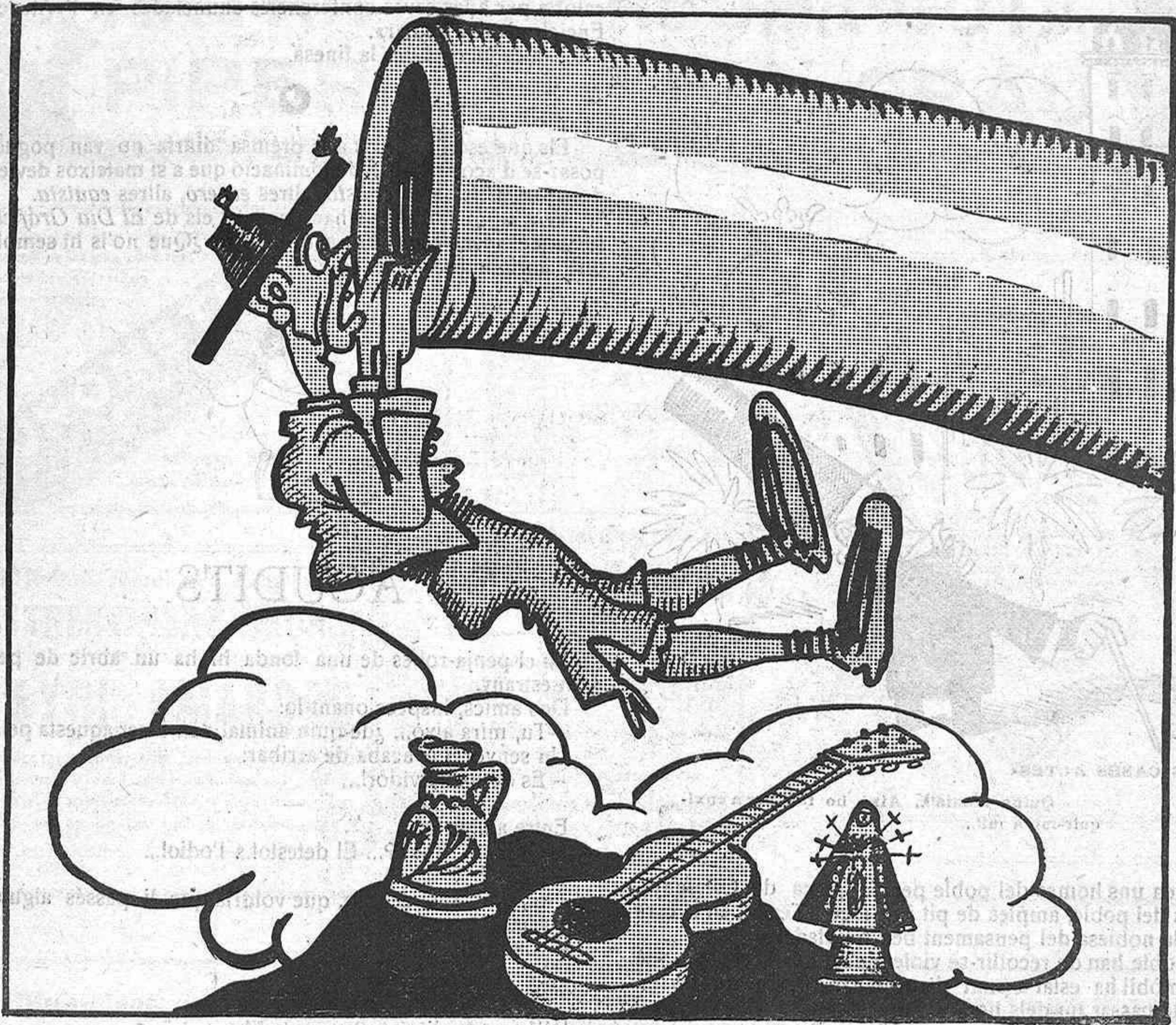
Per a un dels darrers dies del mes entrant està anunciat un gran Festival-Tómbola a benefici de la Creu Roja dels al·liats.

Tindrà lloc al Turó-Park i el sorteig constarà de cent mil bitllets a pesseta. Els premis que s'ofereixen són molts i molt bons.

Donat l'objecte benèfic de aqueixa festa, que superarà en esplendor a la del any passat, és de creure que les persones que simpatitzen amb les nacions al·liades no hi farán falta. Mes endavant donarem altres detalls referents al festival que's projecta.

Els donatius per a la Tómbola se admeten a la Secretaria de la Creu Roja al·liada, Cortés, 655, principal.

ESPANTA

Demà a la nit, amb motiu de un concert que ha de donar-hi la cobla d'En Lamote, s'aixecarà un tablado *de fusta* al mig de la plaça de Sant Jaume.

Molt ben pensat.

I un cop hi sigui, que no'l treguin, encara que privi la circulació.

Un tablado davant de Ca la Ciutat pot venir un dia que serveixi...

Que serveixi de cadafalc.

En pocs dies han explotat cinc petardos: dos a la Rambla, un al Foment i dos a Sant Martí.

Sòrt que han estat dels inofensius, d'aquells de pólvora i serradures...

El petardo gros encara ha de venir. Vindrà de Madrid en forma de crisi.

I aquell sí que serà el *trueno gordol*!

—Es ben curiós.

Quan ho ha dit, reposa.

I l'altre, inquireix:

—El què?

—Ho veig molt negre!

—Mira: En Galdós és de les Canaries. En Guimerà és de les Canaries.

—Bé, sí; ¿i què? ¿An els francesos, Napoleon no'ls vingué de la Córcega?, com digué En Xenius.

—Ah! Ja. Si ho va dir En Xenius... Tot està resolt. Ja ni ho trobo curiós.

A la Casa Gran hi hagué gran aldarull perquè alguns regidors feien veure que creien que En Durán havia avençat el rellotge.

¡Déu meu! Unes coses van endarrerides... i el rellotge avençat! Es veu que a l'Ajuntament to interessant és que *res vagi a l'hora*.

Els agricultors de la «Cambra de Catalunya», presidits pel pagès pontífex senyor Porcar i Tió, han telegrafiat an En Romanones demanant-li que no's deixi trencar la neutralitat.

Naturalment. Si no poguessin vendre les llegums i els olis a preus fabulosos al Estranger, ens els haurien de vendre barats als espanyols... i això no seria patriòtic!

Embusteros!

LES CASES ALTES

—Quina mania!... Això ho fan per a enxi-
quir-me a mi!...

Passen uns homes del poble per la plaça de Catalunya. Son fills del poble, amples de pit i de idees. Tenen, en la cara franca, la noblesa del pensament ben retratada.

De sobte han de recollir-se violentment a la acera perquè un automòbil ha estat a punt d'atropellar-los. Encara no ha acabat de passar un dels homes diu:

—Es el d'En Lerroux

Tots dos el miren d'una mena de manera!

Desseguida, per a distreure's, sens dubte, se tomben de cara a uns aparadors luxosos de la botiga que tenen al costat. Resten admirats de la llur magnificència.

Un d'ells diu a l'altre:

—Es la d'En Pich.

Tots dos la miren d'una mena de manera

L'altre dia en una mena d'article de fondo, més superficial que un eco de *El Dia Gráfico*: un colega local se mostrava terriblement contrari a l'idea d'enxiquir el tamany dels diaris, reduint les pàgines. No pot ésser,—venia a dir—per a comentar tot lo que està passant al món, encara tenim poc espai. No pot perjudicar-se al públic que cerca àvidament les noves...

Girem full. La plana del darrera era completament ocupada per l'anunci d'una pel·lícula.

Ah! Ja t'entenc, company! Ets un pájaro.

NOTES DE CASA:

De la benèfica «Obra Max-Bembo» rebérem invitacions per a la segona funció de «Teatre de Nois», celebrada el dia 14 i que fou un èxit.

Del distingit escriptor Vázquez Yépez, una amable convo-

catoria per a les seves conferències anunciades en l'«Ateneu Enciclopèdic Popular».

Tantes mercès per la finesa.

Els que escriuen *ecos* a la premsa diària no van poguer posar-se d'acord amb la denominació que a si mateixos devien donar-se. Uns deien *ecoista*, altres *ecoero*, altres *equista*.

Vers aquesta última s'han decantat els de *El Dia Gráfico*. Llegint els seus *ecos* s'ens acut un altre ¿Que no'ls hi sembla que cauria millor dir el *equi no*?

ACUDITS

En el penja-robes de una fonda hi ha un abric de pell molt estrany.

Dos amics, inspeccionant-lo:

—Tu, mira això... ¿de quin animal deu ésser aquesta pell?

Un senyor que acaba de arribar:

—Es de un servidor!...

Entre amigues:

—Qui?... l'Ernest?... El detesto!... l'odio!...

—De debò?

—Sí; mira si el detesto, que voldria que li passés alguna desgracia.

—Això rail!... Casa-t'hi!

Diàleg entre literats de quarta fila:

—Jo tinc la satisfacció de poguer dir que el primer escrit firmat que vaig enviar a un periòdic, me fou admès immediatament.

—Què era?... un article o una poesia?

—Un butlletí de subscripció.

En Palaudaries no és gaire entusiasta de les criatures.

Un dia, estant de visita a casa de una senyora, aquesta crida a la seva filla, de tres anys, i li diu:

—Apa, nena, fés un petó an aquest senyor.

—No vui!

—Cuita, fes-li un petó et mano.

En Palaudaries, excusant a la criatura:

—Deixi-la, pobreta!... Ja me'l faràs d'aquí quinze o setze anys, oi maca?

L'escarceller.—En qualitat de condemnat a mort, tengu dret a satisfer el vostre últim desitg.

El condemnat.—Voldria unes quantes cireres

—Encara no són madures.

—No hi fa res; m'esperaré, no porto pressa.

Antoni López, editor — Rambla del Mltg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8

BARCELONA

ARTRITISMO · REUMA · GOTA PIPERAZINA DR GRAU

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA
LAMBIOTTE HERMANOS
Sintomas: Urolitina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE
folleto expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos
Agte. gen.: **S. NAVARRO**
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

Refectorium

Brasserie
Pâtisserie
Grilleries

Rambla del Mig, 36-38
:: Teléfon A 4646 ::

PÍDASE EN TODAS PARTES

**LICOR BREA
MÜNERA**

CONTRA

- CATARROS
- TOSES-BRONQUITIS
- EXPECTORACIONES
- ASMA Y DEMAS AFECCIONES DEL
- APARATO RESPIRATORIO

LABORATORIO MÜNERA
CASA FUNDADA EN 1875
BARCELONA

El millor remei per a curar el
ESTRENYIMENT CRONIC
I evitar les seves fatals conseqüències és el

LAXOL AMARGÓS

Preciós regulador de les funcions gastro-intestinals
Purgant vegetal suau-Laxant perfecte-Depuratiu sens rival
27 anys de gran èxit. - Proveu-lo i vos en convencereu
De venda en les principals farmacies

GUILLERMO PATTBERG
Importador de Maquinaria de toda
clase, Hierro, etc. :: Fabricante
de Guarniciones para Oardas

Teléfono 634 - Direc. tel.: Pattberg
Cortes, 649, ent.º **BARCELONA**

Divendres que vé, dia 27

GRAN EXTRAORDINARI

Número 2000

DE

L'Esquella de la Torratxa

Quaranta anys de vida catalana

Col·laborant-hi més de 60 artistes catalans

Fotografies, retrats, dibuixos, caricatures,
reproduccions, orles, làmines en colors, etc.

Coberta d'En Ramón Casas

Paper fabricat expressament per a el

Número 2000

Aquest número se vendrà per tot arreu al preu de UNA pesseta

Palacio de Bellas Artes

SALUTACIÓ

—Visca la República... francesal...

Sortirà divendres, dia 27

Número 2000

DE

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA